

Suomen nuorisoin
kirjahyllyllä. N: 4.

RUNO-
VIHKONEN
NUORISOLLE.

Kokoillut

K. RAITIO

Porvoossa, 1887.
Werner Söderström.

Hinta: 50 wii.

Runovihkonen Nuorisolle.

Pieni valikoima

alkuperäistä suomalaista runoutta.

Kokoillut

K. R.

PORVOOSSA.

WERNER SÖDERSTRÖM, KUSTANTAJA.

Runeviikkonen Nuorisolle.

Pieni valikoima

alkuperäisiä suomaisia runoja.

Kokoukset

K. R.

PORVOOSSA 1887.

G. L. SÖDERSTRÖMIN KIRJAPAINOSSA.

Pieniä elämäkerrallisia tietoja.

Jaakko Juteini, syntynyt talonpoikaisista vanhemmista Hattulassa 1781, oli maistratin sihterinä Viipurissa, missä kuoli 1855. Harjoitti mieltymönään kirjailemista suomenkielellä ja on jättänyt jälkeensä suuren joukon runoja ja suorasanaisia teoksia.

Kallio (Samuli Kustavi Bergh), syntynyt Oulussa 1813, suoritti yliopistossa tuomaritutkinnon, mutta joutui sokeaksi; kuollut 1853. On kirjoittanut ainoastaan muutamia, mutta erittäin kauniita runoja.

Frans Pietari Kemell, syntynyt 1817, kuollut kappalaisena Ala-Kiimingissä 1857.

Juhana Fredrik Granlund, syntynyt köyhistä vanhemmista Porissa 1809, pääsi ahkeruutensa kautta kirjapainon omistajaksi Turussa, jossa kuoli 1874. On kirjoittanut koko joukon pieniä runoja.

Abraham Poppius, Juvan kappalainen, kuollut 1866. Taisi hyvin suomenkieltä sekä kirjoitti sujuvia ja kauniita runoja.

Olli Kymäläinen, mylläri Heinävedellä, kuollut 1855. Sepitti paljonkin kauniita runoja, mutta suuri osa niistä on unohtunut, kun K. ei osannut kirjoittaa ja siten runojansa säilyttää.

Antti Puhakka, syntynyt 1816 Kontiolahdella, tuottelias ja terävä talonpoikainen runoilija. On istunut talonpoikaissäädystä useimmilla valtiopäivillä.

A. Oksanen (August Engelbrekt Ahlqvist), syntynyt Kuopiossa 1826, Suomen kielen ja kirjallisuus-

den professori yliopistossa. Hänen verrattoman kauniit runonsa ovat ilmaantuneet painosta „Säkenien“ nimellä.

Yrjö Koskinen, syntynyt Vaasassa 1830, tuli 1863 yleisen historian professoriksi yliopistossa, v. 1882 senatoriksi, aateloittiin v. 1884. On kirjoittanut etupäässä mainioita kansamme historiaa koskevia teoksia.

Suonio (Julius Leopold Fredrik Krohn), syntynyt Viipurissa 1885, ylimäär. professori suomenkielessä, kirjoittanut paljon viehättäviä runoja, historiallisia ja kielitieteellisiä teoksia y. m.

Aleksanteri Rahkonen, syntynyt 1841 Viipurin pitäjässä, ylioppilas, kirjailija, kuollut 1877.

Olli Vuorinen (Berg), syntynyt Uukuniemellä 1842, kansakoulunopettaja. Kirjoittanut koko joukon onnistuneita runoja.

Paavo Cajander, syntynyt Hämeenlinnassa 1846, filosofian maisteri, kirjailija, on kirjoittanut ihania runoja sekä erittäin taitavasti suomentanut varsinkin Shakespearen näytelmiä.

Juhana Henrikki Erkko, syntynyt Orimattilassa 1849, Vilken alkeiskoulun rehtori Viipurissa. On ollut hyvin tuottelias sievien laulurunojen tekijä.

Lisa Asp, syntynyt Utajärvellä 1853, oli Jyväskylän seminarissa, kuoli siellä jo v. 1872.

Uno von Schröwe, syntynyt Hartolassa 1853, opettajakandidati, kirjailija, kuollut 1886.

Juhana Pietari Hannikainen, syntynyt Nurmeksessa 1854, filosofian maisteri.

Kaarlo Kramsu, syntynyt Oulussa 1855, ylioppilas, kirjailija.

Jooseppi Mustakallio, syntynyt 1857 Pyhäjärvellä (Oulun läänissä), filosofian kandidati, opettaja.

Laulu Suomessa.

Arvon mekin ansaitsemme
Suomenmaassa suuressa,
Ehk'ei riista riemuksemme
Saavu miesten maatasta;
Laiho kasvaa kyntäjälle,
Arvo työnsä täyttäjälle.

Suomen poika pellollansa
Työtä tehdä jaksaapi,
Korvet kylmät voimallansa
Perkaapi hän pelloksi;
Rauhass' on hän riemullinen,
Mies sodassa miehuullinen.

Opin teillä oppineita
Suomessa on suuria,
Väinämöisen kanteleita
Täällä tehdään uusia;
Valistus on viritetty,
Järki hyvä herätetty.

Suomen tytön poskipäihin
Veri vaatii kukkaset,
Hall' ei pysty harmaa näihin,
Näit' ei pane pakkaset;
Luonnossa on lempeyttä,
Sydämessä siveyttä.

Jaakko Juteini.

Oma maa.

Vallan autuas se, jok' ei nuorena sortunut maaltaan,
 Hyljätty onnensa kanss' urhoin haudoilta pois.
 Ei sopis miehenä näin mun nuhdella taivahan töitä;
 Mutta mun syömeni taas tahtovi huoata ees.
 Kun minä muistan sen yön, jona rakkailta rannoilta
 luovuin,

Nousevat silmiini nyt vieläkin viljavat veet.
 Ei mun mielestän', ei mee Pohjolan tunturit, joilla
 Lasna ma kuuntelin, kuin sampo ja kantelo soi;
 Siell' eli toimessa mies ja Wäinöstä lausuiivat urhoot,
 Poiat ja karhut puun juurella painia löit.
 Raittihit talviset säät, revon-tult' oli taivahat täynnä,
 Kaunihit katsoa kuin aamun alkava koi.
 Oi, te kesäiset Pohjolan yöt, joina aurinko loistaa
 Myötään, päilyen veen vienossa taivahan kans'!
 Teille jos Onnetar sois mun vielä, niin tuntisin kaikki,
 Saaret ja salmet, ja myös taivaalla tähdet ja kuun.
 Siellä mun mieleni on ja siellä mun muinoiset muis-
 toin,

Sinne mun kultani jäi, sinne mun ystävän' myös.
 Huoleti kiitelkөөt muut Alpein seutuja kauniiks,
 Kauniimpi, kalliimpi on mulle mun syntymä-maa!

Kallio.

Pääskyselle.

Oi pääsky, lintu pienoinen,
 Sä riemurinta kaunoinen!
 Jo taasen riensit Pohjolaan,
 Jo taasen löysit meidän maan.

Oi, tuttu mulle vanhastaan!
 Sun ääntäs taas ma kuulla saan;

Noh, terve, terve tultuas,
Sä ystäväni armias!

Sä kaunokieli, kultasuu!
Oi, kuinka laulus luonnistuu,
Kun lennät ilmass' liehuten,
Ja riemuvirttä veisaten.

Min vuoksi, pääsky, Pohjolaan
Sä riennät? Oi sä riennät vaan
Sen kauneutta katsomaan,
Sen ihanuutt' imehtimään.

Sen saaret, salmet, laaksot,
Sen kuusikot, sen koivikot,
Sen kukkaset koreudessaan, —
Et löynne, pääsky, vertojaan!

Sen taivas ehtookullassaan,
Sen aamurusko loistossaan,
Ne toi sun, pääsky, Pohjolaan,
Ne sai sun tänne lentämään.

Sun Pohjolassa, herttainen,
On rakastella rauhainen;
Sun tääll' on lysti ollakses
Ja armas aikaellakses.

F. P. Kemelli.

Kotomaamme.

Täällä, Pohjan tähden alla,
On nyt kotomaamme;
Mutta tähtein tuolla puolen
Toisen kodon saamme.

Täällä on kuin kukkasella
 Aika lyhyt meillä;
 Siellä elo loppumaton,
 Niinkuin enkeleillä.

Täällä sydän huokailee ja
 Itku silmän täyttää;
 Siellä sydän iloitsevi,
 Silmä riemun näyttää.

Sinne toivon siivillä jo
 Sydän pieni lennä!
 Siellä kun on kotomaani,
 Sinne tahdon mennä.

J. F. Granlund.

Kevät.

Tou'on aika lähenee,
 Kylmät hallat vähenee,
 Päivä kirkkahasti
 Paistaa, ihanasti
 Korkealta,
 Taivahalta
 Siintävältä, loistavalta.
 Virta vilpas vieriiä,
 Järven laine kieriiä
 Hiljallehen rantaan,
 Pois katoopi sanaan.
 Koivut, haavat
 Lehden saavat,
 Tuomet, raidat kukoistavat.
 Pensaat ja puut,
 Niityt ja haat,
 Laksot ja muut
 Ruohoiset maat

Kaunistuvat ihaniksi.
 Saaret, mantereet,
 Luodot, tantereet
 Muuttui taas jo tuttaviksi.
 Kukkula ja suo,
 Kaikkityyni tuo,
 Hauskuutensa tullessaan.

Pienet linnut visertää,
 Pyyt ne puissa viheltää,
 Teeret kuhertavat.

Kumppaninsa saavat

Pikkuisetkin

Lintusetkin,

Itse pienet perhosetkin.

Sorsat ruo'istohon ui,

Kyttä maahan kumartui,

Rastas laulaa puussa,

Äijä lahden suussa

Ruuhessansa

Verkostansa

Päästeleepi saalistansa.

Tuohen ja muun

Astian tuo

Ympäri puun

Lapset ja juo

Mahlajaansa naureskellen.

Sitten lähdetään

Leikittelemään

Luikaten ja lauleskellen!

Kiekot kieppumaan,

Pallot paukkumaan,

Mailallansa kukin lyö.

Paimentorvi paikoin soi,

Äijä laitumelta toi

Touko-pellollensa

Pari-hevosensa.

Lapset kanssa

Lampaissansa

Soittelevat huilujansa.
 Nuori kansa tuomistoon,
 Maahan istui ruohistoon;
 Naiset kukkasista
 Kaiken-muotoisista
 Vääntää vaulat,
 Suuret paulat
 Kannistamaan päät ja kaulat.
 Niin kevät tuo
 Riemuja vaan,
 Uudeksi luo
 Luonnon ja maan
 Hauskuudeksi sydämelle.
 Laihot toukokuun,
 Kasvut maan ja puun
 Muistuttavat ihmiselle
 Utta elantoo,
 Utta olentoo,
 Utta eloo elämään.

J. F. Granlund.

Varpunen.

„Varpunen, sä räivä,
 Joka talvipäivä
 Kärkyt seutuvilla kartanon.
 Jos ois sulla mieltä,
 Pahan ilman tieltä
 Menisit, kuin pääsky mennyt on.“

„Päällä kurkihirren
 Pidät ääntä virren,
 Kadehdittun' yli kaiken maan.
 Eikä kukaan pidä
 Sirkutustas sitä
 Laulun arvoisena ollenkaan.“

Varpunen se vastaan,
 Tuuditellen lastaan,
 Pilpatti ne syyt,
 Miks' ei täältä lennä,
 Miks' ei pois voi mennä,
 Niinkuin kiurut ja kuin peltopyyt

„Syy on isä vainaan,
 Miks hän meni naimaan,
 Harmajana, päistäröityin päin!
 Elänyt ei kauan,
 Jätti lapsilauman,
 Minä pahnän pohjimmaiseksi jäin!“

„Tuskin vielä lensin,
 Kun jo kurjet ensin
 Läksi matkatielle ajallaan,
 Vaikk' ol' vilja vielä
 Koskematta siellä
 Haasioilla tai myös hajallaan.“

„Minä kiljuin heille:
 Eipä kiuru meille,
 Ennen kuin nää kaikki syödyks saan.
 Mutta syönnin alla
 Pakkanen ja halla
 Jääksi jähmetytti järven, maan.“

„Kun ois silloin tiennyt,
 Kuinka nyt on vienyt
 Talvi kaiken, minkä kasvoi maa,
 Oisin lentänynnä,
 Muiden kanssa ynnä,
 Vaivallakin valtameren taa.“

„Vaan kun päivä palaa,
 Kultiansa valaa
 Yli hangen, yli meren, maau,

Talvi herkiääpi,
Kevät kerkiääpi, —
Silloin uuden mielen saan.“

„Kosiin menen, palan,
Luvan saan, teen valan
Minun kaunokaiselleni.
Pian työtä lisää
Taivaallinen Isä
Mulle ja mun ainoiselleni.“

„Ensin tehdään pesää,
Sitten kaiken kesää
Pesä pienoisilla täytetään.
Niist' on kyllin työtä,
Niitä juottaa, syöttää,
Niitä pellollakin käytetään.“

„Nyt mä pidän majaa
Pitkin katon rajaa,
Enkä niinkään ole turvatta.
Vasten Luojan mieltä
Räystähältä sieltä
Eipä varpuistakaan murhata.“

Abraham Poppius.

Punkaharjusta.

Oli kerta miestä kolme,
Jotka sattuiivat Savosta
Kulkemahan kuuluisahan,
Haluissehen Helsinkiin.
Tuunan salmehen tulivat,
Joss' on saari salmen suussa;
Yli salmen saatettiin
Sille puolen Punkaharjun.

Astuvat ylämäkeä,
 Kääntelevät, katselevat,
 Istuvat, ajattelevat;
 Kuuntelevat kukkumista,
 Kesä-linnun laulamista,
 Kuinka siinä linnut lauloi,
 Linnut lauloi, metsä soitti.
 Antoi aurinko ilonsa,
 Päivä paistoi pitkin nientä;
 Siitä koko luonto liikkui,
 Ilma silmissä iloitsi,
 Plahutti ihmiskunnan.

Kaikki' näitä katsellessa,
 Läikkyviä lähteitä,
 Järven, lahen lainehia,
 Kerran vielä keskenänsä
 Miehet mielestä hyvästä
 Puhelevat puolestansa:

„Kun ois tässä kukkasia,
 Lehtipuita lempehiä,
 Oksakaan omenapuuta,
 Oisipa osa hyveä
 Paratiisin maan paria,
 Aatamin asunto-maata!“

Tuosta kärryihin kävivät,
 Rupesivat rattahille:
 Ratas vierä tietä myöten,
 Aatos Luojan töitä myöten.
 Ajoit siltoa sinistä
 Sekä harjua haluista;
 Siell' on puista portti tehty,
 Katu-varret kaunistettu.
 Tämä silta on silloin tehty,
 Kun on kuu kokohon pantu,
 Kun on aurinko aljettu,
 Laskettuna maan perustus;
 Viel' ei vaivu vuoliaiset,
 Eikä arkut alta murre!

Olli Kymäläinen.

Surulaulu

1850 vuoden kiellosta. *)

Ei ole vielä lintu raukat
Mitannunna mieltään
Pitämähän pienempänä
Liian suurta kieltään.

Eikö liene asetusta
Ensinkänä tienneet,
Kun on aina rallatusta
Ennellähän pienneet.

Vaan jos vanhat pitkäpärrat
Rähinänne kuulee,
Niin he meitä laulamahan
Opettavan luulee.

Sitten teidän rähinänne
Pian kohta puuttuu;
Kaikki koirankuonolaiset
Meidän päälle suuttuu.

Minä neuvon lempeästi
Asetusten mukaan:
Nyt ei ole laulannolle
Julkinaista lupaa.

Minun raukan laulantoni
Esivalta kielti,
Koska minä iloisesti
Joutohetket vietin.

*) V. 1850 tuli kiello, ett'ei suomeksi saa painattaa muuta kuin uskonnollista ja taloudellista kirjallisuutta. Tämä luonnon kiello jonkun ajan päästä kuitenkin poistettiin.

Niin nyt soisin että vielä
 Saisi linnut laulaa,
 Eikä pantais milloinkana
 Heille paulaa kaulaan.

Sitten riemurallatusta
 Saisin vielä kuulta,
 Vaikka kohta laulun mahti
 Unehtuupi multa.

Koska pääsky enemmältä
 Laulamahan yltyy,
 Silloin vesi silmistäni
 Yhtenähän hyrkyy.

Vaan kun rastas lauleleepi
 Lehdikossa salaa,
 Sitten luonto laulamahan
 Minullakin halaa.

Sitten laulan hiljaisesti
 Siellä hänen mukaan:
 Lillin, lallin, tillin, tallin,
 Ett'ei kuule kukaan.

Käköseni kultarinta,
 Älä kuku mäellä,
 Siitä saapi paha huuto
 Väkivallan väellä.

Mene tuonne kukkumahan
 Lehtovaaran rotkoon,
 Minä tulen kuulemahan
 Illoin, aamuin notkoon.

Ja jos siellä laulavani
 Jonkun kerran kuulet,
 Älä toki ilmoita, kun
 Venäjälle tullet!

Antti Puhakka.

Savolaisen laulu.

Mun muistuu mieleheni nyt
 Suloinen Savonmaa,
 Sen kansa kaikki kärsinyt,
 Ja onnehensa tyytynyt,
 Tää armas, kallis maa!

Kuin korkeat sen kukkulat,
 Kuin vaarat loistoiset!
 Ja laaksot kuinka rauhaisat,
 Ja lehdot kuinka vilppahat,
 Kuin tummat siimehet!

Sen salot kuin siniset on,
 Puut kuinka tuuheat,
 Ja kuin humina hongikon
 Syv' on ja jylhä, ponneton,
 Ja tuulet lauhkeat!

Ja kussa tähdet tuikkavat
 Kovalla talvella,
 Ja kussa Pohjan valkeat
 Suloisemmasti suihkavat
 Kuin Savon taivaalla?

Tok' yhtä vielä muistelen,
 Sen suihke armaampi,
 Se silmä on Savottaren,
 Johonka taivas loistehen
 Ja sinens' yhdisti.

Me emme liioin kerskuko,
 Sanomme kumminkin:
 Muu Suomi, ellös ilkkuko,
 Jos meill' on hoikka kukkaro,
 Jos köyhiks' keksittiin.

Useinpa pelto kultainen
 Se sulla kellerti,
 Kun meidän vaivan, viljehen
 Kumohon löi vihollinen
 Ja poltti tuhkakksi.

Ja monta kertaa sattui niin,
 Kun meitä vainot löit,
 Kun vaimot, lapset kaadettiin
 Ja miehet sortui sotihin,
 Sä rauhan leipää soit.

Jos kielin voisi kertoa
 Näkönsä vanhat puut,
 Ja meidän vaarat virkkoa,
 Ja meidän laaksot lausua,
 Sanella salmensuut;

Niin niistäpä useampi
 Hyv' ois todistamaan:
 „Täss' Savon joukko tappeli,
 Ja joka kynsi kylmeni
 Edestä Suomenmaan!“

Siis maat' en muuta tietää voi
 Savoa kalliimpaa,
 Ja mulle ei mikään niin soi
 Kaikesta, minkä Luoja loi,
 Kuin: „armas Savonmaa!“

A Oksanen.

Suomen valta.

Nouse, riennä, Suomen kieli,
 Korkealle kaikumaan!
 Suomen kieli, Suomen mieli,

Niiss' on suoja Suomenmaan;
 Yksi mieli, yksi kieli
 Väinön kansan soinnuttaa.
 Nouse, riennä, Suomen kieli,
 Korkealle kaikumaan!

Suomalaisen kuokka, aura
 Kyntäneet on Suomenmaan;
 Kasvoi vehnä taikka kaura,
 Maa on meidän perkamaa.
 Kelläs täss' ois äänen vuoro
 Meidän maata johdattaa?
 Nouse siis sä, Suomen kieli,
 Korkealle kaikumaan!

Suomalainen yksin kesti
 Ruton, näljän aikana,
 Yksin miekallansa esti
 Vihollisen maastansa;
 Suomalain' siis yksin käyköön
 Käsin ohjiin onnensa.
 Nouse, nouse, Suomen kieli,
 Korkealle kaikumaan!

Äänisjärvi, Pohjanlahti,
 Auranrannat, Vienansuu,
 Siin' on, Suomalainen, mahti,
 Jok' ei oo kenenkään muun,
 Sillä maalla sie oot vahti;
 Älä ääntäs halveksu!
 Nouse, riennä, Suomen kieli,
 Korkealle kaikumaan!

A. Oksanen.

Koskenlaskijan morsiamet.

„Äl', armas Annani, vaalene,
 Jos Pyörtäjäkoski pauhaa!

Sen voimaa en tosin vallitse,
 Ei löydä se koskaan rauhaa,
 Mut kellä sen kalliot tiedoss' on,
 Niin sille se nöyr' on ja voimaton.“

Näin virkkoi Wilhelmi Annalleen
 Ja itsekin purteen astuu,
 Ja päästi purtensa valloilleen,
 Sen koskessa laidat kastuu,
 Ja Pyörtäjän luontoa katsomaan
 Nyt Wilhelmi vei tätä morsiantaan.

„Voi kuinka kirkas on illan kuu
 Ja välkkyvä virran kalvo!
 Ei linnut liiku, ei oks', ei puu,
 Ei muut kuni tähdet valvo;
 Voi, kuinka nyt kuolema kaunis ois,
 Kun kultansa kanssa nyt kuolla vois!“

Näin Anna äänteli hiljalleen,
 Sen silmähän kyynel' entää;
 Mut koski kiihtyvi eellehen,
 Sen voimassa venhe lentää;
 Vaan Wilho on oppinut laskemaan,
 Tää kulku se on hänen riemujaan.

Jo laski poikana purrestaan
 Hän Lyyjoen kaikki kosket,
 Useinpa Pyörtäjä kuohuillaan
 Se kasteli hältä posket;
 Ei paatoa löytynyt yhtäkään,
 Jot' ei olis tottunut välttämään.

Mut kosken kuumassa kuohussa,
 Juur' jossa sen juoksu suorin,
 On, päällä vaahtinen vaippansa,
 Yks' Ahtolan neito nuorin;
 Se Vellamon karjoja paimentaa
 Ja koskien kuohua katsastaa.

Sydän on Vellamon neidollai
 Sen vaahtisen vaipan alla,
 Ja lemmen liekki se aallossai
 Voi syttyä niinkuin maalla:
 Ja Vilhoa neitonen Vellamon
 Se katsellut kauan ja liioin on.

Ja tuostapa neitosen rintahan
 On syttynyt outo mieli,
 Povensa kuulevi huokaavan,
 Mut kertoa ei voi kieli;
 Hän kuohujen keskehen istuksen,
 Siin' ainakin Vilhoa vuotellen.

Niin Vilhon venhe nyt kiiruhtaa
 Kuin Pohjolan vankin myrsky,
 Se kons' on aaltojen harjalla,
 Kons' yltäki käypi hyrsky;
 Mut itse perässä hän pelvott' on,
 Vaan Annasen poski on ruusuton.

Ilolla Vellamon neitonen
 Sen vastahan uida täyttää:
 „Se Vilho tuo on! Mut toinen ken,
 Jok' immeltä silmään näyttää?
 — Voi, voi mua, Vellamon neitonen,
 Sill' ompi jo kultana ihminen!”

Jo päättää Vellamon neitonen
 Nyt toivonsa turhan kostaa,
 Ja kosken pohjasta paatosen
 Hän äkkiä pintaan nostaa,
 Johon vene Wilhelmin loukahtaa,
 Ja hän kera kultansa kuolon saa.

Vaan suussa Pyörtäjän vieläkin
 On Vellamonneidonpaasi,
 Se paasi, jolla hän Wilhelmin

Veneen sekä onnen kaasi;
 Mut neitosen itsensä kerrotaan
 Meressä murehtivan rakkauttaan.

A. Oksanen.

Tunnon rauha.

Ah, kellä puhdas tunto on
 Ja kalvamaton mieli,
 Jonk' ain' on retki polveton
 Ja laittamaton kieli,
 Jot' oikeast' ei luovuttaa,
 Ei väärän puoleen horjuttaa
 Voi vilpin viehätykset;

Sen silmä aina kirkas on,
 Ja otsa puhdas hohtaa,
 Povess' on sydän pelvoton,
 Jos kunka kumman kohtaa.
 Hän on kuin nuori neitonen,
 Jokaisen mielitehtoinen,
 Vaikk' olkoon vanhus harmaa.

Kuin yöksi maata painaksen
 Ja luojahansa luottaa,
 Hän kummitusten, peikkojen
 Näköj' ei säiky suotta,
 Vaan yön unittoman lepää
 Ja riemullisesti herää
 Hyvien töiden toimeen.

Jos korvensyöntä yksinään
 Hän kolkkoakin kulkee,
 Tai meren aallot myrskyillään
 Hätään jos häntä sulkee,
 Hän hämmästy ei silloinkaan,

Hänell' on rauha rinnassaan
Ja turva tunnossansa.

Hän kaunis on kuin kukkainen,
Raitis kuin kevätaamu,
Vaan omantunnon-vaivainen
Se hoippuu niinkuin haamu,
Ja päivät sekä pitkät yöt
Sen entiset pahuuden työt
Hänt' aina ahdistavat.

A. Oksanen.

Säkenet.

Syksyn kolkko, synkkä ilta
Kattaa kaupungin ja maan,
Raskahasti rannan aalto
Vastaa kuusten huminaan.

Kuusten alla seisoo suojus,
Sepä kattotorvestaan
Sukkelasti suitsuttavi
Säkeniä ilmahan.

Säkenet ne sähköyellen
Tuulen kanssa tanssivat,
Heloittavat hetken aian,
Tuikahtavat, — sammuvat.

Lämmintä ei niistä lähde,
Valkene ei valju yö,
Mut ne kertoo, kuinka siellä
Ahkera on alla työ.

Kaikuvalla kalkkehella
Seppä rautaa kuonnuttaa,

Painavilla palkehilla
Taaskin tulta tupruuttaa.

Säkeniä uusi sarja
Lentää yöhön sankeaan,
Kylän lapset seisottuvat
Noita tuossa katsomaan.

Säkenell' ei pitkä kaari
Ole ilmamatkooan,
Tulen vaan saa syttymähän
Käyden tulta ottavaan.

Näinpä, lauluni, sä lennä
Säkenenä säihkyten,
Nuorten mieltä miellytellen,
Sytytellen, sammuen.

Ehkä saisit laulun innon
Uutta tulta leimuamaan
Sydämissä Suomalaisten
Yli kaiken Suomenmaan.

A. Oksanen.

Syksytoiveita.

Poispäin, pois vaan siirtyvi päivä, ja yö yhä karttuu,
Lehto jo kellastuu, syys hopeoitsevi maan;
Talvea ennustaa taviengi ja telkkien lähtö,
— Miekkoset pääsevät pois pakkasen alta ja yön!

Enpä mä kuitenkaan voi surra, jos talviki tulee,
Kuin suvenaikainen työn' turha se ollut tok' ei:
Aumoja on ahoviereni täynnä, ja purnuni paisuu,
Karjani karttunehen täyttävi rieska ja kuu;

Jonka ma maan povehen elon uuden siemenen kylvin,
 Ei huku siellä se, ei, vaikka se nyt mätänee,
 Mut suvi uus' kuni kirkastaa taas maita, se nousee
 Uutena viljana vaan tuhvasta taivaasen päin.

Ihminen, näinpä se sunkin suhtasi on elämässäs,
 Surras syyt' ole ei, vaikkapa vanhaksi käyt,
 Vaikkapa vanhuuden lumi pääsi ja partasi niittää,
 Hiljemmin suonesi lyö, jalkasi borjuen käy.
 Nuorra ja voimasi päivinä teit sinä miehenä työtä,
 Kasvopa karttunut sen nyt isänmaallesi jää,
 Tuo isänmaallesi jää, sekä jääpipä lapsesi hurskaat,
 Joidenka mielihin myös kelvon ja kunnian loit.
 Itse sä kuolet pois, ja sun raajasi multahan pannaan,
 Henkesi kuolematoin kuoloa tunne tok' ei,
 Vaan valo uus' kuin kirkastaapi jo uusia maita,
 Uutena luomana myös nouset sa taivaasen päin.

A. Oksanen

Suomen salossa.

Honkain keskellä mökkini seisoo
 Suomeni soreassa salossa;
 Honkain väliltä siintävä selkä
 Vilkkuvi koittehen valossa.
 Hoi la la la la laa,
 Hoi la la la la laa!
 Kaikuu mun suloinen Suomeni maa!

Kaukana korvessa käkönen kukkuu
 Sulhonsa suloutta ylistää;
 Paimenten soitanto laitumen tieltä
 Ääntänsä korviini vilistää.
 Hoi la la la la laa,
 Hoi la la la la laa!
 Kaikuu mun suloinen Suomeni maa!

Omanpa henkeni kieltä ne puhuu
 Honkain humina ja luonto muu;
 Itse en sydäntäin hillitä taida,
 Riemusta soikohon raikas suu:
 Hoi la la la la laa,
 Hoi la la la la laa!
 Kaikuu mun suloinen Suomi maa.
Yrjö Koskinen.

Virsi kotimaan puolesta.

Oi kuningasten kuningas,
 Sä maan ja taivaan valtias,
 Myös tälle maalle silmäs luo
 Ja armos runsaat lahjat suo!

Vähäinen meidän kansa on,
 Maailman silmiss' arvoton;
 Vaan mitä mahtavinkin vois,
 Jos voimaa sult' ei saanut ois?

Kuin tomu edessä on maan
 Suuruudet, voimat, vallat vaan;
 Kun viittaat, korkein alenee
 Ja matalaiset ylenee.

Kuink' usein juuri valitset
 Aseikses pienet, alhaiset,
 Siks että Sinun voimasi
 Selvemmin heissä näkyisi.

Kun tahdoit kansan valitun,
 Otitpa ylenkatsotun
 Ja halvan Juudan kansan, sen
 Teit vartijaksi totuuden.

Ja Bethlehempä, pienoisin
 Tuo kaupungeista Juudankin,
 Sai armon armoist' ylimmän,
 Messiaan nähdä syntyvän.

Oi Herra, kuule meitä myös,
 Tee meissäkin Sun armotyös!
 Suuruutta emme rukoile,
 Me pienuuteemme tyydymme.

Jos meidän kansa aina sais
 Vaan olla palvelijana, —
 Sun töitäs aina toimittaa,
 Valistua ja valistaa!

Suonio.

Suksimiesten laulu.

Ylös Suomen pojat nuoret,
 Ulos sukset survaiskaa!
 Lumi peittää laaksot, vuoret,
 Hyv' on meidän luikuttaa!

Jalka potkee,
 Suksi notkee
 Sujuilevi sukkelaan!

Heräs tuuli tuntureilla,
 Lehahthe lentämään. —
 Sukkelat on sukset meillä, —
 Lähtään, veikot, kiistämään!

Saishan koittaa
 Kumpi voittaa,
 Eikö tuulta saavuttais!

Koti kontion on tuossa,
 Siihen sukset kääntäkää!

Havuun alla korpisuossa
 Vanhus nukkuu röhöttää. —
 „Kuules, ukko,
 Oves lukko
 Miehiissä jo murretaan!“

Kohoaapi kämmenille
 Metsän kuulu kuningas. —
 „Lähtään, otso, painisille,
 Tässä löydät vertojas!“ —
 Hammasluske,
 Keihäsruske
 Kaikuttavi korpea.

Jo on karhu kaatununna; —
 Keihäs sattui rintahan; —
 Ukko nukkuu uupununna
 Sikehintä untahan. —
 „Riemuellen,
 Soitatellen
 Viekkää saalis kotihin!“

Vaan kun verivainolainen
 Suomehemme rynnättää,
 Silloin saalis toisellinen,
 Veikot, meitä hiihdättää.
 Käsi sauvan,
 Toinen raudan
 Teräväisen tempoaa.

Verihinsä kohta nääntyy
 Kuka meitä vastustaa,
 Kenpä pakosalle kääntyy,
 Senkin suksi saavuttaa.
 Pelastettu,
 Rakastettu
 Kohta omi kotimaa.

Varpunen.

Jos ruikutella voisin
Ma kielin sataisin
Tai kiurusena oisin
Kohoova pilvihin, —

Niin aina kiitteleisin
Suloista Suomea,
Ja Jumalalle veisin
Ma huokauksensa.

Hän silmät ehkä loisi
Myös meihin raukkoihin
Ja päivän paistaa soisi
Saloihin synkkihin.

Ei ääni mulle suotu
Oo satakielisen;
Heikoksi siipi luotu
Ei kannan taivaasen.

Vaan laulustani kuiten
En huoli vai'eta,
Kun ääni lintuin muitten
Ei kuulu talvella.

Paremmat laulu-äännet
Keväällä ehtinee,
Niin kuunnellessaan noita
Jo varpu vaikenee!

Suonio.

Lumisateella.

Lumia lentää
 Ristin ja rastin,
 Leikkiä lyöden ja
 Taistellen;
 Vaan väsyneinä
 Vaipuvat viimein,
 Etsien rauhaa,
 Povehen maan.
 Mutta kun päivä
 Keväinen kutsuu,
 Pilviks ilmahan
 Haihtuvat taas.

Ihmiset myöskin,
 Maailman lapset,
 Raatavat, lempivät,
 Taistelevat;
 Vaan väsyneinä
 Horjuvat hautaan
 Töistähän, teistään
 Lepäjämään.
 Kerran kun kutsuvi
 Jumalan ääni,
 Henkinä nousevat
 Taivahasen.

Suonio.

Tähden tuikkiminen.

Sä tähtönen kirkas,
 Oi sano, mi voi
 Tuoll' olla sun virkas,
 Miks Luoja sun loi?

Suur' aurinko vaan
 Voi päiveä suoda
 Ja eloa luoda
 Yl' ilman ja maan.

Kuu valoa tarjoo,
 Kun pimein on yö,
 Unt' elävain varjoo;
 Se hällä on työ.
 Kuin veljesi nuo
 Sä pieni et loista,
 Et pimeitä poista,
 Et ihmeitä luo.

Mut kuitenkin yhä,
 Kun tuikkeilet näin,
 On rauhoa pyhää
 Mun sydämessäin.
 Ma rohkenen taas,
 Ja kepeämmälten
 Mun tuntuvi jälten
 Täss' surujen maass'.

Kosk' yön läpi valon
 Näk' eksynyt mies,
 Hän tietävi: talon
 Tuoll' lekkuvi lies.
 Näin, tähtönen, liet
 Myös viittäna varmaan,
 Mi luoks' Isän armaan
 Laps poloiset viet!

Suonio.

Joki.

Kas, lähde virtaa vuoresta,
 Luo silmäns taivahille,

Ja lemменkukat partaalla
 Suloa lausuu sille.
 Se on niin kirkas, loistava,
 Se kuvaelee taivasta.

Se puroks' sitte muuttuvi,
 Mi kirkas ompi vielä,
 Vaan kun sen vesi juoksevi,
 Se himmentyyti tiellä;
 Se kukkasia suutelee
 Ja riemuisena rientelee.

Vaan kun se rientää kauemmas,
 Se paisuu suuremmaksi,
 Se tanssii, ollen riemukas,
 Ja muuttuu raivosaksi,
 Sen aallot kiehuu, pauhaavi,
 Niin että metsä kaikuvi.

Vaan kun on aikans ryskännyt,
 Niin hiljaiseksi jääpi;
 Sen pinta on nyt tyyntynyt,
 Se mereen häviääpi.
 Näin joki syntyy, kuolevi,
 Niin elämämme virtaavi.

A. Rahkonen.

Luoja tietää, sinä et.

Nosta silmäs, ihminen,
 Lue tähdet taivaan;
 Mittaa koko avaruus
 Tarkallensa aivan!
 Sano, miks' ei luonnon lait
 Vanhene ja hajoo,

Korkeuden kappaleet
 Syvyytehen vajoo?
 Ihminen, sä vaikenet,
 Luoja tietää, sinä et.

Mistä tuuli matkustaa,
 Mihin pilvi kulkee?
 Kuka taivaan akkunat
 Aukaisee ja sulkee?
 Montako on lehteä
 Puissa, pensastoissa?
 Monellako linnulla
 Pesänsä on noissa?
 Ihminen, sä vaikenet,
 Luoja tietää, sinä et.

Montakohan pisaraa
 Meressä on vettä?
 Montakohan maassa on
 Hietajyväkettä?
 Ota pienin elävä,
 Suurimpaan se vertaa,
 Onko toinen suurempi
 Toista monta kertaa?
 Ihminen, sä vaikenet,
 Luoja tietää, sinä et.

Sano, mont' on päällä maan
 Ollut asukasta?
 Mont' on tällä hetkellä,
 Monta tulee vasta?
 Voiko järkes tunkea
 Kuolon salaisuuteen,
 Kuinka tomu kirkastuu,
 Virkoo eloon uuteen?
 Ihminen, sä vaikenet,
 Luoja tietää, sinä et.

Olli Vuorinen.

Eksynyt.

Mä korpehen riensin kuin eksynyt lammas,
 Kun myrkkyyiset nestehet mieleni vammas,
 Ja kauaksi, kauaksi jäi koti-talo,
 Ylt' ympäri huokaili synkeä salo,
 Mua haukata pyys peto hirveä-hammas;
 Sen kauhea suu, kita uhkas mun niellä,
 Mä turmion reunalla seisoin jo siellä, —
 Nyt pilkahti taas kodin ikkunan valo,
 Ja kohtapa löys minut Ystävä jalo,
 Me yhdessä kuljemme nyt koti-tiellä.

Olli Vuorinen.

Lasten laulu lintusille.

Viserrelkää, linnut vienot,
 Piipitelkää, pikkuiset,
 Jotta helkkyileepi tienot,
 Jotta laulun lainehet
 Värehit!

Ilon-aika on nyt teillä,
 Kevät-aika armahin,
 Ilon-aika myöskin meillä,
 Elon kevät ihanin
 Parhailaan.

Äsken useimmat teistä
 Kaukaa riensi Pohjolaan;
 Suloisaa se ompi meistä,
 Että jälleen synnyinmaan
 Etsitten.

Laulakaatte ilomielin
 Taasen Suomen suloa,
 Me, me sydämin ja kielin
 Teille tervetuloa
 Lausumme.

Teidän kanssa mielin yksin
 Ylistämme Jumalaa,
 Teidän kanssa ystävyksin
 Suven aikaa suloisaa
 Vietämme.

Mieluisesti katselemme
 Pesänpuuhianne vaan,
 Pikku poikianne emme
 Millään lailla milloinkaan
 Häiritse.

Niin, miks' emme teille sallis
 Pienokaista pesäänne?
 Sehän teille yhtä kallis,
 Kuin tää armas kotimme
 Meille on.

Viserrelkää, linnut vienot,
 Piipitelkää, pikkuiset,
 Jotta helkkyileepi tienot,
 Jotta laulun lainehet
 Värehtii.

Olli Vuorinen.

Suomelle.

Sinua, kultainen ja kallis maamme,
 Sinua kaikki työmme tarkoittaa;

Elomme, onnemme me sulta saamme,
 Sa ihanteemme, kaunis Suomenmaa.
 Jo pienoisista saakka meille kannoit,
 Kuin äiti lapsillensa kaikki annoit,
 Ja tyhjiks usein rintas imetit,
 Ja usein kärsit nälkää saadaksesi
 Paremman toimeentulon lapsillesi,
 Ja usein vilussa sä värjähdit.

Mut huolet' ollos! Viel' on lemmen tulta,
 Mi jäät ja lumet poluiltasi luo,
 Ja työmme harras poistaa nälkäs sulta
 Ja elon sulle huolettoman tuo.
 Ja innon, jonka kätkit sydämeemme,
 Sill' erämaasi viljaviksi teemme,
 Näin vaivannäkös palkiten ja työs.
 Ja vaikka nääntyisimme alla säiden,
 Kun hyvä vaan on olla meidän äiden,
 Niin silloin hyv' on olla meidän myös.

Ja mitä — vaikk' ei työmme suuremp' oisi
 Kuin kipunan, mi syntyy sammumaan,
 Ja verrata vaikk' eloamme voisi
 Meressä yksityiseen pisaraan? —
 Sun tähtes vaan me käymme riemahdellen,
 Kuin aalto kosken kuohuun hyppiellen,
 Ja katoamme tuimaan taistelon.
 Mut sinä, Suomenmaamme, tulet rikkaaks
 Ja suureks, mahtavaks ja mainehikkaaks.
 Jumala synnyinmaata siunatkoon!

Paavo Cajander.

Salomaa.

Yht' ihanaisena, kuin sinut kerran näin, olet tuossa
 Tai'an luomana taas, kaunoinen salomaa.

Niin, mitä toivoinkaan, mitä aattelinkaan, mitä näin-
 kään
 Tuolla sun helmassas, kukkainen salomaa!

Kaikki kun taasen nään, on sielullain pyhäpäivä,
 Valkaistu tupa sen, työn tomut laastut pois,
 Kaikki on tyyntä ja rauhaisaa, vaan rinta se sykkää,
 Muiston kellot kun kaukaa kaikuen soi.

Paavo Cajander.

Runolaulaja.

Isossa hovilinnass' on pidot uljahat,
 Kruunuista kirkkahista heloittaa valkeat,
 Hopeat siellä hohtaa ja kullat välkähtää,
 Ja sävelsoitot vienot iloiten helkähtää.

Ja kuitenkin riemu ei tunnu riemullen;
 Jotakin siellä puuttuu, mut mit', ei tiedä ken.
 Ilveillään, lauletahan, hymyillään, tanssitaan,
 Vaan tavan vuoks' on kaikki ja teeskelyä vaan.

Mut kartanolla ulkon' on riemu julkinen;
 Siell' istuu kansan kesken mies vanha laulellen,
 Ja korkealle laulu se kaikuu pilvihin
 Kentiesi tuossa oisi iloksi suurtenkin.

Ja salin ovi kohta se loistoss' aukeaa,
 Ja nuorukainen vanhust' esillen taluttaa:
 „Paraimmat laulus, ukko, nyt laske soimahan,
 Kevättä laula mieliin, iloa rintahan!“

Ja ovensuussa siinä hän seisoo kourussaan,
 Olento halpa, köyhä, ja sauva nojanaan,
 Hopeelta hohtaa parta, hivukset pitkät sen
 Ne lumivalkeoina valuvat harteillen.

Ja huonehessa valtaa kuin baudan hiljaus,
 „Mitäpä tuokin täällä?“ vaan kuuluu kuiskahdus,
 Ja yli otsain lentää pimeät varjot yön,
 Ja kynttilätkin tuikkaa kuin läpi terhenvyön.

Mut ovensuussa vanhus virittää laulujaan;
 Vavisten aluss' ääni ja värjyin kulkee vaan,
 Kuin lintu, joka metsäst' on tuotu häkkihin,
 Säveltään visertääpi sydämin tykkivin.

Vaan pian into nousee ja sydän lämpiää,
 Ja sävel kasvaa, paisuu ja kaikuin helkähtää,
 Ja ukon käyrä varsi se sorjaks kohoaa,
 Ja silmist' ihmeenlainen välähdys tuikahtaa.

Hän sankareista laulaa, uroista Kalevan,
 Ja valon taistelusta pimeyttä vastahan,
 Hän neiden surman laulaa, mit' äidin lempi on,
 Ja pojan tuiretuisen kamalan kohtalon.

Ja huonehess' on niinkuin salainen tenho ois,
 Kuin aamull' on, kun koitar yön vaipan siirtää pois:
 Värähtää koko luonto, puun lehvät vavahtaa,
 Ja ruskoon peittyä taivas ja kastehelmiin maa.

Niin huoneessakin siellä nyt sydän sykähtää,
 Punoittuu kalvas poski ja kyynel vierähtää,
 Ja sumu jäinen haihtuu, yön varjot poistuvat,
 Ja kirkkahasti taaskin heloittaa valkeat.

Ja ompi niinkuin riemu taas näyttäis riemullen,
 Ei tunnu helke kullan, ei hohto hopeiden;
 Iloitaan, lauletahan, hymyillään, tanssitaan,
 Ja kaikki sydänt' ompi ja hartautta vaan.

Mut vanhus halpa, köyhä, tuo hyljeksitty, hän,
 Hän huoneen ylimmälleen sijallen viedähän,

Ja kaunis siinä on hän, kuin hohteess' auringon
Satehen vienon jälkeen puu sammaltunut on.

Paavo Cajander.

Eräässä kansanjuhlassa.

Maan, vetten yli ilma raikas kulki,
Uus' aika koetteli lentoaan;
Ja peitost' yön nyt astui kansat julki
Ja niiden kanss' uus henki maailmaan.
Se oli raikas henki aamuruskon,
Jok' innostuksen toi ja toivon, uskon,
Ja salamoina iski sydämiin,
Ja heikot säteet Suomeenkin se heitti,
Mut usma meiltä päivän vielä peitti,
Tääll' isänmaata vielä kaivattiin.

Se Suomen korpimailla vielä säilyi
Ja turvekaton alla piilihen,
Kuin simpsukkainen kuorestaan se päilyi
Ja ark' ol' astumahan ilmoillen,
Siks kun sen *Lönnrot* löys ja kuoren taittoi
Ja salomaiden aarteet ilmi laittoi
Ja maiden, kansain ihailtaviks toi,
Ja eteemme, kuin lumonnut ois taika,
Uus maailma nyt aukeni, ja aika
Se meihin silmäns' ihmetellen loi.

Ja salot viherjoi ja päivä koitti,
Ja lämmin liikkui yli vetten, maan,
Ja laulut kaikui, mahtavasti soitti
Nyt *Runeberg*'kin jätti-kanneltaan.
Uus' aik' on tullut, uuden ajan riennot
Nyt kulkee kautta maiden, täyttää tienot,
Mut kansan viel' on verho silmillään,
Siks kunnes *Snellman* hengen voimallansa

Pois loihdi peittehet, ja Suomen kansa
Tul' omaa itseänsä näkemään.

Ja hänen sanansa kuin miekka koski
Ja sydämistä mursi kylmän jään,
Ja hänen äänens' innostuksen nosti
Ja tunteet pyhimät sai syttymään.
Ja vanhat, nuoret kansan alttarille
Nyt kilvan riensi uhraamahan sille
Etunsa, onnensa ja elämän.
Ja kansan vainiolla paahtoi helle,
Ja viljoja nyt nousi tanterelle,
Jonk' äsken karje näytti peittävän.

Ja alat, joita peitti unheen laineet,
Nyt auraamaan käy *Yrjö Koskinen*.
Ja kansan onnenvaiheet, työt ja maineet
Nyt astuu kirkkahina ilmoillen.
Ja Suomalainen tuntee rinnassansa
Nyt Suomalaiseks' itsensä, ja kansa
Täys-ikäisyyden valtakirjan saa.
Ja poven pohjukasta riemut raikuu,
Ja kautta maiden, mantereiden kaikuu:
Nuo miehet eläköön ja synnyinmaa!

Paavo Cajander

Kuva.

Mun huonehessani seinäll' on
Yks kuva halpa ja koruton,
Se siinä ollut on monta vuotta,
Ja aina ihaelen ma tuota.

En tiedä mi siinä viehättää,
Lumenko peittämä harmaa pää,

Vai surun uurtamat vaot nuoko,
Vai silmän lempeä tuike tuoko.

En tiedä; mutta niin lämmin on
Sen läheisyys kuin auringon,
Ja ompa kuin hänen katsannastaan
Heloittais taivahan rauha vastaan.

Ma tuntikausia ihailen
Kuvaa tuot' yhä katselen,
Ei sulho kultoaan punastuvaa
Niin tyystin katso, kuin minä kuvaa.

Ja kun ma katson, niin vähittäin
Herääpi muistoja mielessäin
Niin armahaita, niin ibanoita
Ja kaivatessani katkeroita.

Ma poies mennehen polvekseen
Nään lapsuusmaailman riemuineen,
Nään kynttilöitä ja joulupuita
Ja ystävyksiä hymysuita.

Ja ompa kuin kuva elon sais
Ja mua hellästi katsahtais,
Ja ompa kuin hänen katsannastaan
Heloittais taivahan rauha vastaan.

Ja senhän vuoksi niin lämmin on
Sen läheisyys kuin auringon.
Mut ken se ompi se armahainen?
Mun oma äitini on se vainen.

Paavo Cajander.

Matkamies.

On joulu-ilta, ja yksin
Vaeltavi matkamies,
Jotakin hän etsivän näyttää,
Mitä etsivi, Herra ties.

Monest' uljahast' asunnosta
Tuli liekitsee, ilo soi,
Hän huomaavan sit' ei näytä,
Ohi rientävi, minkä voi.

Kylän äärihin saapuu hän jo,
Pimeys hänen on edessään,
Pimeästäpä kaukaa loistaa
Valo metsästä yksinään.

Se välkkyvi kuin luo kutsuis,
Hän kutsua noudattaa:
Maja pieni se on, väki siellä
Juur hartauttaan lopettaa.

Ja kaikuu nyt pyhä virsi,
Ja leimuvat valkeat,
Ja himmeli hiljaa häilyy . . .
Oi kuulkohot taivahat!

Kädet ristissä miesi siinä
All' akkunan viivähtää,
Kylm' ympärill' on, vaan hällä,
Sydän hällä se lämpiää.

Hän viipyvi siinä, kunnes
Kaikk' uuvahtaa lepohon,
Ja kynttilä yksin tuikkaa,
Ja hiljaus kaikkiall' on.

Mit' etsi se matkamiesi?
 Kenties — kenties kotiaan.
 Ja ken oli hän sekä mistä?
 En tiedä, — kulkija vaan.

Paavo Cajander.

Isänmaani.

Jos minne kuljen, mistä lähden,
 Tää maani mulle kallis on,
 Mut kallis on se vaan sentähden,
 Sen kansa kun niin armas on.
 Sen kansa taas on armas siksi,
 Se maansa kun tek' kallihiksi
 Verellään, kärsimyksillään.

Salomme vaikk' ois täynnä kultaa,
 Hopeita hyrskyis aaltomme;
 Vaikk' ois meill' loistoa ja valtaa,
 Vaan konnan töit' ois muistomme,
 Kansamme kulkis hylkyteitä, —
 Ah! silloin maamme varjo meitä
 Kuin musta haamu vainoais.

Vaan nyt ei synkkäin syiden hallat
 Meit' isäin haudoilt' eroita,
 Ei taistelut, eik' ilkivallat
 Maast' armaimmasta vieroita,
 Niin korvet synkät, kallioiset,
 Kuin laaksot, järvet tuhatmoiset —
 Kaikk' ovat kalliit rakkahat.

Takana soitten, kallioissa
 Sai äidit piilon lapsineen,
 Kun urhot kaatui taisteloissa,
 Tai voiton toivat armailleen.

Niin korpea kuin vainioita
Luut isäin peitti, veri noita
Kostutti kallis kaikkia.

Vakaana niinkuin vuoren seinä
Kansamme puolsi maatansa;
Ei huikennellut niinkuin heinä,
Säilytti pyhät tapansa.
Pariatkoot tyhmät, ett' tää kansa
Hyljätty, halp' on tavoiltansa —
Maan kalliin ostanut se on!

Muun riemun jos ken ryöstäis multa,
Maan' armahan kun muistot jäis:
Ne rinnassani voiman tulta
Ja innon liekin virittäis.
Oi urhoin kehto, isänmaani!
Suojelkoon Herra armastani,
Siunatkoon hautaa urhojen!

J. H. Erkko.

Oi, jos oisit, sydämeni.

Oi, jos oisit, sydämeni:
Raitis kuni uusi oras,
Puhdas kuni kehdon lapsi,
Kirkas kuni lähteen silmä —
Niin jos oisit sydämeni!

J. H. Erkko.

Niittypuro.

Näin moititaan: voi kuink' on murheinen
Ja synkän musta niittypuron juoksu,
Vaikk' onkin niityn metsä lehväinen
Ja partahilla kukkain tuhat tuoksu.

Ei muisteta: tuo puro kotoisin
 On synkältä ja hallaiselta suolta,
 Ja korven kautta juosten, kuulikin
 Se näljänhätää, itkua ja huolta.

Nyt, kukkaniityn läpi kulkeissaan,
 Vilkastui puro, iloisemmin hyppii,
 Vaan murhe kuvastuupi muodossaan,
 Kun rinnassa viel' entismuistot sykkii.

J. H. Erkko.

Sinikaunokki.

Kysytte miks' elokaunikki
 Kasvoi pellon leipäviljahan,
 Kyntömies vaikk' ei ois tahtonut? —
 Taivassinellään se muistuttaa,
 Että on maan päällä muutakin —
 Taivahista, pyhää, ibanaa —
 Paljon muutakin kuin leipä vaan.

J. H. Erkko.

Vanha mummo.

Kasteli kukkaa vanha mummo,
 Kukkaa ikkunalla.
 „Missä on tyttösi, vanha mummo?“
 — „Kaukana maailmalla.“

„Tiedätkö millä hän kulkee tiellä,
 Vaivainen mummo kulta? —
 „Tiedä en, — maailma taisi niellä,
 Taikka jo peittää multa:

Kastelen kukkaa, armastani,
 Muistelen tyttölasta,
 Tuskinpa jälleen puhdastani
 Löytänen maailmasta.“

J. H. Erkko.

Aallon kehtolaulu.

Nuku, nuku aaltonen,
 Nuku jo!
 Tuolla laulaa humisten
 Kuusisto! —
 Kehtolaulusi se on —
 Nuku aalto rauhaton,
 Nuku jo!

Miksi tahdot katsella,
 Kuinka jo
 Loukannut on luontoa
 Turmio?
 Kuinka kukat surkastuu,
 Kuinka tuless' paljastuu
 Lehdikko?

Nuku aalto vaahtopää!
 Nuku jo!
 Kerran sinun herättää
 Aurinko;
 Senpä sulle, rauhaton!
 Hellä silloin suotu on
 Suutelo.

Herätessäis heloittaa
 Kukat jo,
 Suloisesti tuoksuaa
 Tuomisto.

Liverrykset lintusten
Silloin soi kuin Väinösen
Kantelo!

Sydän! nuku sinäkin,
Nuku jo! —
Uni sull' on suloisin
Nautinto,
Toivo aikaa armaampaa;
Nuku, kunnes lopun saa
Taistelo!

Iisa Ast.

Kevätlaulu.

Jo kinos sulaa, katoaa
Pois noron ouruvesiin
Ja roudatonna taasen maa
Käy hangen alta esiin,
Jo päivän silmä keväinen
Taas paistaa meille myhäillen —
Jo kevät tullut on!

Jo riutuu ulapalla jää
Ja laineen kahle irkoo,
Taas tantereella nukkapää
Jo kohta nurmi virkoo,
Jo koivun urvut aukeaa
Ja vihannaksi lehto saa —
Jo kevät tullut on!

Taas taivaan alla kiurusen
Soi ääni korkealla,
Ja tuttavamme kähkönen
Taas kukkuu kankahalla,
Ei malta pieni perhokaan

Nyt uinailuaan jatkamaan —
Jo kevät tullut on!

Siis mielen routa, murhe pois!
Sen kevään lämmin voittaa —
Ken kaihon orja olla vois,
Kun riemun aika koittaa?
Siis kevään laulu raikas vaan
Nyt kaikkialla kaikukaan!
Jo kevät tullut on!

U. v. Schrowe.

Pieni mierolainen.

Armas päivä paistaa, kohta
Lämpimäks jo muuttuu sää,
Hanki loisteessansa hohtaa,
Sulain kiteet kimmeltää.

Poika repaleissa vallan
Saloss' yksin kuljeksii.
Hongat, kuuset huminallaan
Häntä täällä tervehtii.

Pieni mierolainen aina
Yhä rientää eteenpäin,
Eipä murhe mieltä paina,
Rallatellen laulaa näin:

„Hopsis, jalat! Väsymystä
Tunnetteko? Talohon
Kohta päästään, siellä kystä
Minullekin kyllin on.

Hongat, kuuset, vaiheitani
Tahdotteko tietää te?

Kuulkaa, tässä kulkeissani,
Nyt mä teille kerron ne!

Aina muistan riemuin vielä
Isän armaan mökkiä,
Viisi meit' ol' lasta siellä,
Vanhin niistä olin mä.

Muistan kuinka kotikaski
Tähkäpäin jo kellerti;
Noro hallan irti laski,
Julma viljan runteli.

Talvi tuli, loppui leipä,
Petäjäistä syötiin —
Äitiin tarttui tauti, veipä
Hänet kohta hautaankin.

Häntä multaan saatoin, itkin
Haudallaan ma hetkisen,
Kyynel poskipäättä pitkin
Vieri, jääksi hyytyen.

Siitä asti tepastellut
Olen mieron tietä ain' . . .
Jopa sulle kertoellut
Olen, metsä, muistelman.

Hopsis, jalat, joutukaa jo!
Muuten yövyn korpehen.
Varjot synkät lankeaa jo,
Tuolla päivä laskeiksen". —

Yhä kiittää, vaan ei vielä
Ihmisasuntoa näy.
Metsän haamut poikaa tiellä
Uhkaa, mustaks yö jo käy.

Kylmä yltyy. Tähte in valo
 Syttyy taivahalle jo,
 Leimuelee pohjanpalo,
 Huokaa jynkkä hongisto.

Kohta aamun koittehessa
 Öinen jylyhyys häviää —
 Vaan, ken tuolla kinoksessa
 Kalvenneena lepäjää?

Pieni mierolainen siellä
 Lepoon vaipui viimeiseen,
 Jäätyneenä kiiltää vielä
 Kyynel silmän murtuneen.

Uno von Schrowe.

Kirkkovenheessä.

Hei! soutakaamme poiat,
 Ja norjat neitokset!
 Me kilvan soutakaamme,
 Ett' aallot vaahtoiset
 Vierellä venehemme
 Hilpeinä hyppelee
 Ja kokka mahtavasti
 Edessä kohisee.

Ah, kaunis ompi ilma,
 Tää Herran päivä on!
 Vienosti vedet välkkyy,
 On taivas sumuton,
 Ja metsät vehreässä
 On juhloverhossaan,
 Ja vakavina vaarat
 Nostaapi rintojaan.

Ja uutta ihastusta
 Vaan nousee mielehen,
 Kun venhe viilettääpi
 Välitse niemien,
 Ja joka salmen suulla
 Meit' yhä tervehtää
 Taas uudet rannat, saaret —
 Oi, hausk' on retki tää!

Me airokkahat, kelvot
 Olkaamme soutajat:
 Pois joukostamme veltot
 Ja — turhan-kiskoajat!
 Ken voimat taiten käyttää
 Ja, harras toimessaan,
 Mies omi kestävähän —
 Se meistä miesi vaan!

Mut kunnan perämiesi
 Täss' ensi arvon saa,
 Hän kaikki karit tuntee
 Ja suunnan suuntoaa,
 Hän, hänpä meidät saattaa
 Vakaasti valkamaan,
 Siis kiitoksemme hälle
 Nyt ensin kaikukaan!

Ja nyt me laulakaamme,
 Oi siskot, veikkoset,
 Tään Suomen suloutta,
 Mi hurmaa sydämet!
 Ja niinkuin mieli puhdas
 Nyt kirkkomatkall' on,
 Niin työssä tälle maalle
 Se puhdas olkohon!

Ah, herttainen on hetki,
 Tää Herran päivä on!

Jo kirkon torni nousee
 Tuolt' yli kuusikon.
 Ja aamupaistehessa
 Se noin kun hohtelee,
 Totuuden pyhän tietä
 Se meille viittailee.

Niin maamme tulevaisuus
 Myös meille hohtakoon,
 Kuin pyhä templi tuolla,
 Ja meitä kutsukoon!
 Se hohto sydämemme
 Innolla täyttäköön,
 Ja vauhti rientojemme
 Sen ilmi näyttäköön!

Hei! Soutakaamme veikot
 Ja siskot armahat!
 Me kilvan soutakaamme
 Ett' aallot vaahtoivat
 Vierellä venehemme
 Hilpeinä hyppelee
 Ja kokka mahtavasti
 Edessä kohisee.

Ja laulakaamme kaikki
 Nyt täysin sydämin,
 Kuink' on tää maamme kallis
 Ja meille rakkahin,
 Mut Herrallemme harras
 Myös kiitos kohotkaan,
 Ett' armostaan loi meille
 Näin armaan isänmaan!

Juhani Pietari Hannikainen.

Synnyinseutuni.

Mieltäni kun painaa murhe musta,
 Luokses silloin, etsein lohdutusta,
 Rauhaa pyytäin, pyrkii aatoksein:
 Siellähän ain' ennen löysin hoivan,
 Siellä vaivoissani avun oivan
 Rakkahiltani sain tuskillein.

Riemua kun sydämeni saapi,
 Ihanuus kun mieltäin innostaapi,
 Kirkkaana oot silloin muistossain:
 Muistan kuinka riemut puhtahimmat,
 Kuinka tunteet ihanimmat
 Helmassasi tuntea mä sain.

Sydämeni sykkää yhä sulle!
 Maaailmain ja kotimaani mulle
 Muinen olit, seutu armahin.
 Laajemmiksi kasvoivat ne sitten;
 Mutta mielestäni yhä niitten
 Vielä olet helmi kallihin.

Kaarlo Kramsu

Santavuoren tappelu.

Santavuori, surun synkän mieleeni saa sana tuo!
 Santavuorell' liikkui kuolo, siellä vuosi hurmevuo.
 Kaikukohon sieltä nytkin jälkeen vuosisatojen
 Taru pieni taistelusta, saatu haudoilt' urhojen.

Taisteltihin lakkaamatta varhain aamust' alkaen,
 Illan tullen loppui vasta kuolon leikki verinen.
 Illan tullen talonpoikain toivo vaipui kuolemaan,
 Vaipui, niinkuin päivä kirkas vaipui länteen sammumaan.

Raikkahasti raikui silloin riemuhuudot sotilain:
Sorettujen huokaukset hukkuu riemuun sortajain.
Huudot kuullen, kuoleva nous talonpoika istumaan,
Kuolon kalme kasvoissansa, pilkan hymy huulillaan.

„Riemuitkaatte“, niin hän huusi, „rikoksista riemuitkaa:
Murrettu on Suomen kansa, sorettu on Suomenmaa
Riemuitkaatte siitä, että päivän peitti musta yö,
Riemuitkaatte siksi, kunnes koston hetki vihdoin lyö.“

„Toivehemme halla kylmä kyllä kuolettanut on,
Urohonne urhe'immat sortuneet on kuolohon;
Mut ei talonpojan voima murtunut oo vieläkään:
Vartomaan hän tottunut on, tottunut on kärsimään.“

„Nähneethän jo usein oomme, kuinka koko vuoden
työn
Kova onni kukistaapi, tulless' yhden hallayön;
Mut ei silti mieli murru eikä murtua se saa:
Kesää utta toivokaamme, se voi kaikki parantaa.“

„Kesä uusi koittaa vielä, vaikka kauan viipyiskin,
Kansa uusi nousee silloin, kansa mielin hehkuvin.
Sortajansa sortamalla, onnehen sen käypi tie;
Mutta riemuhuudot teiltä kadoksissa silloin lie.“

„Riemuitkaatte rikoksista nyt te kansan sortajat,
Nythän valta teidän onpi, nyt te ootte voittajat.
Tuhotöistä riemuitkaatte, teidän onpi hallayö,
Mutta seuraukset senki poistava on kansan työ.“

Näin hän lausui. Sammuneena silmänsä jo ummistuu,
Kuollehena kuollehitten päälle päänsä kallistuu.
Taivahalla kirkkahasti kimaltelee tähtivyö,
Yli Suomen lepää synkkä Nuijasodan hallayö.

Kaarlo Kramsu.

Vanhus.

„Lepoa vanhus itsellesi suo.
Mit' auttaa sua raataminen tuo?“

„Jo raskaaksi sinulle käypi työ;
Ei kädessäsi kirves puuta syö.“

„Teit työtä nuorna; nyt jo vanha oot:
Nyt vuorostansa nuoret raatakoot.“

Vakaasti vanhus silmäs puhujaa:
„Ei tehtävänsä kesken jättää saa.“

„Mä raadoin ennen käsin voimakkain;
Nyt heikontunut lienen voimiltain.“

„Mut miksi työstä kesken luopuisin?
Työalan määräs Luoja kullekin.“

„Ken jättäis työnsä Luojan säättämän?
Työaika onpi aika elämän.“

„Sentähden raadan, raadan täällä vaan
Siks, kunnes kutsun Luojalteni saan.“

Kaarlo Keamsu

Unen tullessa.

Hiljaa, hiljaa! Ilta on.
Taivas tummeneepi.
Luonto tyyntyy lepohon,
Maa jo himmeneepi.

Haukottava hämäryys
Pirtin pienen täyttää.

Pärekin jo pihdissään
Pienemmästi näyttää.

Tuutusessa tummemmin
Keinuu leino lapsi —
Alkaa armas äitikin
Tulla tummemmaksi.

Sitte saapuu unonen,
Päreen sammuttaapi,
Pitkin pirtin penkkejä
Hiljaa hamuaapi —

Istuvaiset nujertaa
Vitkon vuotehelle,
Pitkälleen jo äidinkin
Kaataa kätkyelle.

Yö jo on ja hämynen
Pirtti unelmoipi.
Sirkka uunin korvassa
Tyytyväisnä soipi — —

Jooseppi Mustakallio.

Paimenen pyhä.

Kaukaa kuuluu kumahellen
Ääni kirkon kellojen.
Tuota tarkkaa säikähdellen
Mäellä paimentyttönen.

Tuota tarkkaa — — Kyyneleitä
Vierii vienoposkilleen — —
Silloin sana tuulten teitä
Syöksee immen sydämeen:

„Älä itke, paimen pieno!
 Herra kuulee tässäkin!“
 Silloin vaipuu tyttö vieno
 Maahan, Herran jalkoihin —

Pyhävirttä huminoipi
 Sitte maa ja taivaskin —
 Mäeltä mäelle sana soipi:
 Herra kuulee tässäkin!

Jooseppi Mustakallio.

Pääskylle.

Et silloin, pieni pääsky,
 Sä laula riemuten,
 Kun meill' on kylmä talvi
 Ja maa on valkonen —

— — Vaan silloin Niilin luona
 Sä, surren oksalla,
 Siipeesi peität pääsi
 — — Näät unta Suomesta.

Jooseppi Mustakallio.

Sisällys.

Pieniä elämäkerrallisia tietoja	siv. 3.
Laulu Suomessa. Jaakko Juteini	" 5.
Oma maa. Kallio.	" 6.
Pääskyselle. F. P. Kemelli.	" 6.
Kotomaamme. Juh. Fr. Granlund.	" 7.
Kevät. " " "	" 8.
Varpunen. Abraham Poppius.	" 10.
Punkaharjusta. Olli Kymäläinen.	" 12.
Surulaulu 1850 vuod. kiellosta. Antti Puhakka	" 14.
Savolaisen laulu. A. Oksanen	" 16.
Suomen valta. "	" 17.
Koskenlaskijan morsiamet "	" 18.
Tunnon rauha. "	" 21.
Säkenet. "	" 22.
Syksytoiveita. "	" 23.
Suomen salossa Yrjö Koskinen.	" 24.
Virsi kotimaan puolesta. Suonio.	" 25.
Suksimiesten laulu. "	" 26.
Varpunen. "	" 28.
Lumisateella. Tähtien tuikkiminen. "	" 29.
Joki. A. Rahkonen.	" 30.
Luoja tietää, sinä et. Olli Vuorinen.	" 31.
Eksynyt. Lasten laulu lintusille. "	" 33.
Suomelle. Paavo Cajander.	" 34.
Salomaa. "	" 35.
Runolaulaja "	" 37.
Eräässä kansanjuhlassa "	" 39.
Kuva. "	" 40.
Matkamies "	" 42.
Isänmaani. J. H. Erkkö	" 43.
Oi jos oisit, sydämeni. Niittypuro. "	" 44.
Sinikaunokki. Vanha mummo "	" 45.
Aallon kehtolaulu. Iisa Asp	" 46.
Kevätlaulu. Uno von Schrowe	" 47.
Pieni mierolainen "	" 48.
Kirkkovenheessä. Juhani Piet. Hannikainen	" 50.
Synnyin seutuini. Santavuoren tapp. K. Kramsu	" 53.
Vanhus. "	" 55.
Unen tullessa. J. Mustakallio	" 55.
Paimenen pyhä "	" 56.
Pääskylle "	" 57.

WERNER SÖDERSTRÖMIN kustannuksella ovat ilmes-
tyneet seuraavat alkuperäiset

RUNOKOKOELMAT:

Uusia Runoelmia. Kirjoitti *J. H. Erkko*. Hinta:
2: 75, koruk. 4 mk.

„Sujuva ja sointuva kieli, hieno runollinen havainto-
kyky, mielen herkkyyys ja lämpimyys — ne ovat Erkon
runojen viehättäviä puolia.”

Havaittuani. Vihkonen runoja ja virsiä. Kir-
joitti *J. H. Erkko*. Sievä kirja. — Hinta: 1 mk.

Runoelmia. Kirjoitti *Kaarlo Kramsu*. Hinta: 2
mk. 75 p., koruk. 4 mk.

Pulmusparvi *Mustakalliolta*. Vihkonen ru-
noelmia. Hinta: 3 mk. Varsin sievä kirja!

Ei „Pulmusparvelta” puutu lämpimiä, hyviä tunteita eikä
laulun innostusta. Ihailla se osaa, lempiä, rakastella se osaa, ja
laulella se tahtoo tunteensa toisillinkin. — — —

Sanajalkoja. Vihkonen runoelmia. Kirjoitti *Kust.*
Killinen. Hinta: 2: 50.

„Ei ne maailmaa mullista, mutta ne kertovat paljon kau-
nista isänmaasta ja Suomen kansasta ja sen tulevaisuudesta kuin
myös ihmissydämmestä, sen murheista ja toivoista.”

Runokokeita. Kirjoitti *Kasimir Leino*. Samassa
kirjasessa on novelli: **Emmalan Elli**. Hinta:
1 mk. 75 p.

1888 vuoden kuluessa ilmestyy
Paavo Cajanderin Runokokoelma.

Tieteen Satumaailma.

Kirjoittanut *A. Buckley*. Suomentanut *Alli Nissinen*.

Teosta kaunistaa 70 kuvaa. — 6 vihkoa à 65 p., koruk. 5 mk.

Eipä liioitella jos sanotaan tätä teosta mitä opettavaisimmaksi ja alallaan parhaimmin kirjoitetuksi. Tekijän harvinainen taito selvästi ja elävästi, jopa lumoavasti esittää luonnontieteelliset totuudet, herättää lukijan mielikuvituksen ja saa hänet sivu sivulta yhä enemmän kiintymään siihen.

Suomen nuorison kirjahyllyllä.

Tämän kirjasarjan toimittamisella tarkoitetaan maamme lukuisalle koulunuorisolle kirjasiien levittämistä, jotka helppotajuisessa ja miellyttävässä muodossa herättävät nuorissa halua ja kartuttavat tietoja niiden isänmaalliseen sivistykseen kuuluvain aineiden alalla, joita jokaisen kansalaisen tulee tuntea. Sitä paitsi otetaan tähän sarjaan silloin tällöin aineita, jotka tuottavat nuorisolle hyvää huvia ja virkistystä.

Vaikka tämä kirjasarja siis etupäässä pyrkii nuorison käsiin, koettaa se sentään samalla myöskin olla kansalle yleensä hyvänä ja sivistävänä lukemisena ja toivoo sentähden itselleen sijaa kyläläistenkin kirjahyllyllä.

1:ssä vihkossa (60 sivua) on „Silmäys kansallisepokseemme Kalevalaan“, 2:ssa (76 sivua) „Valikoima suomalaista kansanrunoutta“. 3:s ja 4:s viikko sisältävät „Kirjallisuutemme vaiheet“ sekä valikoima uudempaa runoutta nimellä „Runovihkonen nuorisolle.“ Seuraavien vihkojen sisällystä ei ole vielä tarkkaan määrätty, mutta koetetaan ne tehdä kyllin kelvollisiksi paikallensa ja julaista piankin, jos vain yleisö ja varsinkin kansakoulujen johtokunnat yritystä kannattavat, sillä *palkintokirjoina* pitäisi näiden vihkojen kyllä levitä kouluihin.

Vihkon hinta on 50 p:iä, siis ei kallis, kaikki neljä vihkoa korukansissa 2 m. 75 p.

UUTTA KIRJALLISUUTTA!

Kasvatus, tiedollisessa, siveellisessä ja ruumiillisessa suhteessa. Kirjoitti *Herbert Spencer*. Suomennos Englannin kielestä. Teos on alallaan herättänyt mitä suurinta huomiota. Hinta 3 m. 75 p.

Mäntyharjun kansanlauluja, koonnut sekä kvartetille ja sekaääniselle koorille sovittanut *Eemil Sivori*. — Jyväskylän viime laulujuhlassa ihastutti Mäntyharjun naiskööri kuulijoitaan muutamilla näistä lauluista, jotka siten ovat tulleet „yli maamme kuuluisiksi“. Vihko, joka on erittäin sievä, sisältää 30 kansanlaulua ja maksaa 2 m. 50 p.

30 kolme- ja kaksiaänistä laulua. Uusi vihko. Sovittanut *G. Linsen*. Hinta sid. 1 m.

Valittuja lasten leikkilauluja. Helposti pianolle ja harmoniolla sovittanut *L. Kiljander*. Hinta 1 m. 50 p. — Jokaiseen kotiin, missä lapsia löytyy ja missä äiti voi soittaa heille huvittavia lauluja, on tämä kaunis vihko hankittava.

Huvi lapsille hyville. Suurikokoinen ja sievä kuvakirja. Säkeet sepittänyt *Olli Vuorinen*. Hinta 1 m. 50 p.

Isä meidän rukouksen selitys ja tutkistelu *K. O. Roseniukselta*. Suomennos. Tätä suomalaiselle yleisölle tunnetun tekijän kirjaa on hänen kotimaassaan pidetty suuressa arvossa ja on siitä siellä jo kymmenkunta painosta ilmaantunut. Suomenkielinen painos on helppohintainen ja maksaa sidottuna ainoastaan 1 m. 25 p.

Usko ja Jokapäiväisyys. *Otto Funcken* kirjoittama. Suomensi Aatto S. Korukansissa 4 m. 25 p. Arvokas teos!

Tahdotkos tulla terveeksi? *Otto Funcken* kirjoittama. Suomennos. Hinta 2 m. 75 p., sid. 3 m. 75 p.
